

NF-105

December-2015

B.Sc., Sem.-V

Elective-305 : Chemistry

(Soil Composition)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70]

- Instructions :** (1) Give answer of the questions brief and to the point.
(2) Each question carries 14 marks.
(3) Right hand side figures indicate marks of that question.

1. (a) What is soil formation ? Explain 7

OR

Write general & chemical composition of soil.

(b) Explain the various types of soil. 7

OR

Explain in detail the function of micronutrients present in soil.

2. (a) Give the method of determination of potassium in soil by using flame photometer. 7

OR

Write a note on purpose of soil analysis.

(b) Write method of determination of nitrogen in soil by Kjeldahl method. 7

OR

Explain the properties of fertile soil.

3. (a) Write a short note on determination of mechanical analysis of soil. 7

OR

Give dry aggregate method of soil determination.

(b) Explain the method of determination of lime in soil. 7

OR

How do you determine the sulphur present in soil ?

4. (a) Mention the determination of iron present in soil by AAS method.

7

OR

Give the method of determination of silica in soil.

- (b) Describe method to find out sodium in soil by flame photometer.

7

OR

Explain the determination of Mn in soil.

5. Answer the following questions in short :

- (1) What is acidic soil & alkaline soil ?
- (2) In which form sulphur is present in soil ?
- (3) Give the definition of "soil".
- (4) Give the name of solutions used in determination of calcium in soil.
- (5) Which secondary nutrients are present in soil ?
- (6) Which factors are responsible for soil formation.
- (7) Write the name of solutions used in determination amount of iron in soil.
- (8) What is 'Available phosphorus' in soil ?
- (9) Define : Sandy soil.
- (10) What are the micronutrients ?
- (11) Which pH of NaHCO_3 solution is used to find out Phosphorus in soil ?
- (12) For determination of which salt 0.01 M EDTA solution is used ?
- (13) For determination of which salt 4N NaOH solution is used ?
- (14) Define "Soluble salts".

14

geniusgurujii.in

NF-105

December-2015

B.Sc., Sem.-V

Elective-305 : Chemistry
(Soil Composition)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70]

- સૂચના :** (1) પ્રશ્નોના ટૂંકા અને મુદ્દાસર જવાબ આપો.
 (2) પ્રત્યેક પ્રશ્નના 14 ગુણ છે.
 (3) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પેટા પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (અ) સોઈલ ફોર્મેશન એટલે શું ? સમજાવો. 7

અથવા

જમીનનું સામાન્ય અને રાસાયણિક બંધારણ જણાવી તેનું વર્ણન કરો.

- (બ) જમીનના વિવિધ પ્રકારનું વર્ણન કરો. 7

અથવા

જમીનમાં રહેલ સૂક્ષ્મ પોષક તત્વોનું કાર્ય સંવિસ્તાર જણાવો.

2. (અ) જમીનમાં રહેલ પોટેશિયમ શોધવા માટેની ફ્લેમફોટોમીટરની રીતનું વર્ણન કરો. 7

અથવા

જમીનના પૃથક્કરણનો હેતુ સંવિસ્તાર સમજાવો.

- (બ) જમીનમાં રહેલ નાઇટ્રોજનના પરિમાપનની જેલ્ડાલ (Kjeldahl) પદ્ધતિ લખો. 7

અથવા

ફળદુપ જમીનના ગુણધર્મો સમજાવો.

3. (અ) જમીનના પૃથક્કરણની યાંત્રિક પદ્ધતિ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7

અથવા

જમીનના પરિમાપન માટેની સૂક્ષી (dry) સંયુક્ત પદ્ધતિ આપો.

- (બ) જમીનમાં રહેલ લાઈમના પરિમાપનની પદ્ધતિ સમજાવો. 7

અથવા

જમીનમાં હાજર સલ્ફરનું પરિમાપન કેવી રીતે કરશો ?

4. (અ) જમીનમાં હાજર લોહ (આર્થન)ના પરિમાપનની AAS પદ્ધતિ વર્ણવો. 7

અથવા

જમીનમાં રહેલ સીલીકાના પરિમાપનની પદ્ધતિ આપો.

(બ) જમીનમાં રહેલા સોડિયમ શોધવાની ફ્લેમફોટોમીટરની રીતનું વર્ણન કરો. 7

અથવા

જમીનમાં રહેલા Mn^{2+} પરિમાપનનું વર્ણન કરો.

5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 14

- (1) એસિડિક અને આલ્કલાઈન જમીન એટલે શું ?
- (2) જમીનમાં સલ્ફર ક્યા સ્વરૂપમાં હાજર હોય છે ?
- (3) "જમીન"ની વ્યાખ્યા આપો.
- (4) જમીનમાં રહેલ કેલિશ્યમના અનુમાપનમાં વપરાતા દ્રાવણોના નામ આપો.
- (5) જમીનમાં હાજર દિંગ્યિક (ગૌણા) પોષક તત્વો ક્યા-ક્યા છે ?
- (6) સોઈલ ફોર્મેશન માટે જવાબદાર પારિવળો જણાવો.
- (7) જમીનમાં રહેલા લોહ (આર્થ)નું પ્રમાણ શોધવા જરૂરી દ્રાવણો જણાવો.
- (8) જમીનમાં 'લાભ્ય ફોસ્ફરસ' એટલે શું ?
- (9) વ્યાખ્યા આપો : રેતાળ જમીન.
- (10) સૂક્ષ્મ પોષક તત્વો શું છે ?
- (11) જમીનમાં રહેલા ફોસ્ફરસ શોધવા માટે વપરાતા $NaHCO_3$ ના દ્રાવણની pH કેટલી હોય છે ?
- (12) જમીનમાં રહેલા ક્યા ક્ષારના પૃથક્કરણ માટે 0.01 M EDTAનું દ્રાવણ વપરાય છે ?
- (13) 4N $NaOH$ નું દ્રાવણ ક્યા ક્ષારના પૃથક્કરણ માટે કઈ રીતે ઉપયોગી છે ?
- (14) "દ્રાવ્ય ક્ષારો" ને વ્યાખ્યાપિત કરો.